10 111
10.111
Magyar Nemzeti Muzeum Budapest VIII
A M. N. MUZEUM OSZTÁLYA
1932/638 sz.

Jurisich Miklós ünnepi szám!

Kőszeg, 193 ár hó 3-án — 52. évfolyam — 1. szám

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

ÉSI ÁR egynegyed évre:
Helyben házhoz szállítva 1·60 Pengő
Vidékre postán 2·— Pengő
Külföldre egy évre 3 dollár

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő: vitéz Szabadváry Ferenc, Vásártér 13. Telefonszám 4.
Kiadótulajdonos: Rénal Frigyes, Várkör 39. sz. Telefonszám 23.

Hirdetések milliméterszoronkint 6 fillér
Legkisebb hirdetés 1·20 P
Nyilttér sore 40 fillér
Szövegközötti reklámbir sora 20 fillér.

1532—1932.

Irta: Kincs István.

Egy kifosztott, magárahagyatott város ünnepelni készül.

Azt hagyták meg neki, amit tőle elvenni nem tudtak, a legendás, dicsőséges multját és Kőszeg ahhoz száll vissza, mikor meg akarja ünnepelni négyszázados évfordulóját annak a dalias küzdelemnek, mely az akkor is magára hagyatott várost rövid időre a világtörténelem tengelyévé avatta. Mert ha az igénytelen kis vár nem tartóztatja föl 1532-ben egy hosszu hónapon keresztül a világhóditó török sereget maroknyi védőinek vérehullásával, hát trónok dőltek volna talán össze és Európa térképén bizonyosan sorsdöntően tolódtak volna el a határok. Kőszeg saját testével fedezte a birodalmi hadaknak fölvonulását Bécs alá, melyekkel Ibrahim már föl sem merte venni a küzdelmet, hanem a stájer és krajnai végeken át dulva és rabolva vezette vissza fölbomlott seregét Stambul felé.

Erről akarunk megemlékezni 1932-ben, a négyszázados évfordulón. Mert ez a mult a mienk. Ezt nem vehették el mitőlünk, mint ahogy agyontaposták jelenünket, megcsonkitották, sőt halálra itélték már a jövőnket, mielőbb még megszületett volna. Megcsonkitott ország, vértanu nemzet cirenei Simonjai vagyunk, akik a multban becsülettel segitettük a magyar keresztet hordozni és ha csak kicsi pontja vagyunk is a maradék hármashalom országának, azért büszkén kell és akarjuk is hirdetni, hogy a magyar történelemnek kevés olyan sorsdöntő napot örökitett meg, amilyeneket a Jurisich alatt küzdő kicsi vár irt annak idején a magyar történelem foliánsaira.

Az európai nyugati hatalmak szépen megfizettek érte a trianoni gyászos szerződésben. De a politikában az az elv érvényesül: akiket a jövő szétvisz, azokat a mult nem tartja össze többé. Elvették városunk minden életlehetőségét, de ha koldusbotot nyomtak is a markunkba, nyomoruságunk miatt másoknak kell pirulniok: Kőszeg emelt fővel nézhet nagy multjára vissza. És lesznek szivek, akik velünk ünnepelnek, mert a mi ünnepünk nem százezrek pocsékolása, hanem a nemes szivek megemlékezése lesz. Hiszen az ünneplés lényege nem a vásári lárma, költséges szobrok leleplezése, hanem a lelkek érintkezése az örökkévaló igazságot osztó Uristennel, aki az élet szövőszékén tartja gondviselő, jóságos kezét és abból a gondviselésből talán Kőszeg számára is fakad a jövőben még egy fénysugár.

Ebben mi, a város polgárai hiszünk és hinnünk is kell, mikor egy mindenkitől elhagyott, árvaként kezelt város ünnepre készül.

Hány éves lehet Kőszeg városa.

Irta: Jambrits Lajos polgármester.

Néhány évvel ezelőtt ünnepelte Nyiregyháza város születésének, ill. alapitásának 100 éves évfordulóját. Országos ünnep volt ez és akik résztvettek az ünnepségeken, örömmel állapitották meg, hogy e rövid 100 év alatt nagy és jelentős várossá nőtte ki magát.

Felette érdekes tehát azzal a tény megállapitással foglalkozni, hogy Kőszeg város, melynek oly nagy multja van, mikor alapittatott, mikor keletkezett, hány éves lehet? Annál aktuálisabb most ez a kérdés, mert az 1932. évben lesz 400 éve annak, hogy Kőszeg város hős védője Jurisich Miklós megállitotta és megverte a törököt a város falai alatt, mely világtörténelmi tényével megmentette Bécs városát, a civilizációnak és a keresztény világnak e főkapuját.

Mohács városa is ünnepelt. Megünnepelte a gyászos 1526. évi mohácsi csatát.

Kőszeg városa is meg akarja ünnepelni ezen törököt verő történelmi eseményt és ezzel kapcsolatosan kisérlem meg foglalkozni a város keletkezésének és alapitásának elég problematikus kérdésével. Kőszeg város fejlődéstörténetére vonatkozólag több forrás munkát tettem tanulmány tárgyává és ezekből igyekeztem eredményt leszürni a tények megállapitásához. Chernel Kálmán, Horváth Detre dr. alapos munkája, a városi levéltár adatai érdekes dolgokat tárnak elénk a kérdés megvilágitására, mely minket kőszegieket elsősorban izgathat és teljes mértékben tarthat számot érdeklődésünkre.

Kőszeg város története az őskorba nyulik vissza. Igaz, hogy csak ritkaság számba megy a lelet, vagy adat, amelyre a kutató támaszkodhatik, mégis találunk kézzelfogható bizonyitékokat. A város határában álló Óház, egy 609 méter magas sziklás hegykup adja kezünkbe a kulcsot, melynek segitségével Kőszeg homályos multjába hatolhatunk. Ezen helyhez füződik Kőszeg legrégibb története, innen veszi származását és kapja nevét is. A névadást is megérti az, aki a hely természeti fekvésével megismerkedik és látja a szeg alakjában a földből kiálló sziklát (kő-szeg), melyre a vár épült. Innen nyerte nevét

Kőszeg ostroma.

Szimfónikus költemény 6 részben.

Szerző: Kováts Ferenc v. karnagy.

(Kováts Ferenc karmester, zeneszerző, kinek nevéhez füződik legnagyobb részben városunkban a fejlődő zeneélet, hosszu, agilis munkásságának eredményeként hatalmas zenei művei, egy szimfónikus költeménnyel lép a kőszegi közönség elé. A hatalmas mű előadását a jubileumi ünnepségek alkalmára tervezik, a helyzet és az idő magasztosságában bizva, 400 év multa. A vár belső udvarán 100 tagu szimfónikus zenekar játssza el „Kőszeg ostromát". — A hatalmas mű már készen van, annak begyakorlását rövidesen megkezdik. Az előadást maga a szerző fogja dirigálni. Alábbiakban közöljük a szimfónikus költeményt prózában, melynek elolvasása után értjük majd meg valójában azt a zenei szempontból is elsőrendü alkotást, melyben a szerző zenei hangokban örökitette meg Kőszeg ostromát. — A szerk.)

I.

1. Szép nyári est van, a vár fala előtt vig gyermekcsoportok játszadoznak. A szőlőkből mezőkről fáradtan hazatérnek a munkások. A pásztor betereli a tehéncsordát.

2. Alkonyodik, a harangok imára szólitják a vár és város lakosságát. A toronyőrök megfujják tárogatójukat, amire mindenki hazasiet, aki a vár falán belül lakik, a gyermekcsoportok énekszóval sietnek haza, a vár felvonóhidjait felvonják és a vár kapuit bezárják.

3. Nyugalom borul a tájra. A toronyőrök tárogatóinak mélabus hangjai zengenek az éj csendjében. Végre minden csöndes, csak enyhe szellő susogása, a Gyöngyös vizének mormolása és egy-egy bagoly huhogása szakitja meg e csendet.

II.

1. Messziről valami nesz hallatszik, lódobogás. Lovasok közelednek a vár délkeleti kapuja felé. Bebocsátást kérnek, fontos hirrel jönnek a várparancsnok Jurisits Miklós részére.

2. Az őrparancsnok jelenti Jurisits Miklósnak a hirnökök érkezését, ki parancsot ad, eresszék a várba őket és vezessék azonnal hozzá. A hirnökök jelentik, hogy a török szultán nagy haderővel Bécsben tart és Kőszegnek veszi utját.

3 J. M. még az éj folyamán magához rendeli a város biráját és a város tanácsát, tudomására hozza a tanácsnak, hogy az ellenségnek nem hódol, a várat az utolsó csepp vérig védelmezni fogja. Kiadja a védelemre vonatkozó rendeleteit és parancsait.

III.

A szomszédos falvak lakossága ingóságaikkal a vár védelmébe keres nek menedéket. J. M. a falvakból beözönlött harcképes férfiakat besorozatja és kiképezteti.

2. J. M. szemlét tart serege felett. Felvonulnak a huszárok, a muskétások, a nyilazók, az alabárdosok és a tüzérek.

SZÜNET.

IV.

1. A török hadsereg közeledik, a török táborizene hangjait a védők is jól hallják.

2 J. M. huszárjai kirohannak és a török előhadból sok embert megölnek, közben a város siposai és dobosai lelkesitik a harcosokat játékukkal.

3. Az ellenség befejezte felvonulását, a fővezér löveti a várat. Az ellenség rohamot intéz a vár ellen, a védők visszaverik.

4. Aknát ásnak, Forintos tüzmester ellenaknával meghiusitja az ellenség szándékát. Ismét roham, de sikertelen. — Asszonyok, gyermekek részt vesznek a védelemben, köveket dobnak, forró vizet öntenek a törökökre.

5. A fővezér követeket küld J. M.-hoz, követeli a vár kulcsait és 2000 aranyat, J. M. visszaizen: a vár és város nem az enyém, pénzem pedig nincsen.

6. E válaszra a szultán bősz haragra gyul, esküszik, hogy nem kegyelmez és jaj a védőknek, ha a várat sikerül bevenni.

7. Az ellenség óriási fatornyot épit a várfal előtt, hogy onnan lőhesse a védőket; a védők az éj leple alatt felgyujtották a fatornyot.

8. Az ellenségnek sikerül egy aknát a várfal alatt elhelyezni és felrobbantani, mire a fal 13 öl hosszában bedül.

9. E résen át heves rohamot intéz az ellenség, a védők közül sokan elesnek, J. M. is megsebesül. Az ellenségnek sikerül néhány zászlót a vár falára kitüzni, a veszedelem eléri legmagasabb fokát. E válságos pillanatokban aggok, nők és gyermekek iszonyu orditással a várfal felé rohannak

10. Az ellenség e váratlan lármától meglepetve abbahagyta a támadást. a védők az ellenség ingadozását észrevéve, ujjult erővel ellentámadást intéznek és elüzik a résből és a várfalról az ellenséget. Az ellenség csüggedten visszavonul, az ellenség harcosai vonakodnak továbbharcolni. — Fegyverszünet.

11. J. M. eltemetteti az elesett hősöket katonai pompával.

V.

1. Ibrahim fővezér ismét követeket küld J. M.-hoz, magához kéreti.

2. J. M. a török táborba megy a török fővezér a hőst illő tisztelettel fogadja, ünnepélyes fogadtatást rendez számára. Dus lakoma után táncosnők táncokat lejtenek J. M. előtt.

3. Az ünnepség után a török fővezér előterjeszti a kivánságait: azt

Egyes szám ára 16 fillér.

a város is, mely, mint egyszerübb hely, már akkor létezhetett és melynek régibb lakósai a magyar előtt besenyők és szlávok voltak, akik a vár épitésben segitettek.

Szószerint elfogadom dr. Horváth Detre bencéstanár barátomnak azon meg állapitását, hogy egy város keletkezésének és fejlődésének képét keretbe helyezhessük, előbb környékének képét és történetét kell megrajzolni. A hegység és sikság erintkezési vonalán, a kivezető utak elzáró pontján, a folyónak a sikságra való kilépésénél, az erdő zóna és földmivelés találkozásánál épülnek telepek, ott, ahol van bőséges ivóviz és malmokat hajtó folyó, ahol a vásárvonalak legkönnyebben találkozhatnak. Hogy Kőszeg vidéke ezen feltételeknek meg felel, az itt talált leletek bizonyitják, főképen az Irottkő déli oldalán. A thrák és kelta népek legkedvezőbb letelepülési helyet találtak itt, hiszen házi eszközeik gyártására bőven állott rendelkezésükre szerpentinkő, antimonérc és réz. Bronzöntő műkelyeikből messze vidékre szállitottak eszközöket.

Krisztus után az első században már rómaiak uralják e vidéket. A Kőszeg határában levő Pogány dülőben talált leletek arról tanuskodnak, hogy vidékünkön szép számban voltak római települések. A kőszegi hegyek szolgáltatták vizvezetékből a vizet a szomszédos Sabáriába (Szombathely) mely Pannonia székhelye volt. A rómaiak itteni uralmának a népvándorlás vetett véget: A germán törzsek, majd az avarok uralkodnak e vidéken, mely 796-ban Nagy Károly frank király fennhatósága alá kerül. Az Óház területe, mint e vidék középpontja jut szerephez és csakhamar Zsolt vezér vára lesz. Mivel Árpád és vezérei csak a sik területeket szállták meg, csak a bánhidai csata után terjedt ki a magyar imperium az 1000 éves haza határáig. Szent István győzelme, Konrád német császár felett e vidék bekebelezését jelenti. Vidékünk része lesz a győri püspökség egyházmegyéjének és már ekkor Vasnak nevezett királyi vármegyének, melynek a vasmegyei Vasvár a székhelye. Tehát erős várként áll itt a nyugati végeken a kőszegi felsővár (Óvár), amely az évszazadok alatt óházzá zsugorodott az elnevezésében. Kőszeg város édesanyjának tehát mégis csak az Óházat kell tekinteni, melytől nevét is kapta Gánsi, Gunsel, Gunc, Gunz, Gunza stb., melyből azután lett Kisug, Gusugh, Keoszeg, Kőszeg. Nagy Károly alatt okmányokban emlegetett Castellum Cuntionis alatt az Óház értendő és ebben laktak már részekre szakadt Avarország egyes vezérei, mint Nagy Károly hűbéresei. A kőszegi hegyekben állott Mattseei kolostor 680 ban birtokot kap, mely körülményt a kolostori élet terjedéséről és a föld rendes müveléséről tesz tanuságot. Hogy Kőszeg maga, vagyis a mai város helye akkoriban be volt telepitve, erről tanuságot tesz Arnulf német császárnak 888-ban kelt és a salzburgi egyház részére kiadott okmány levele, melyben sok népes telket és több templomot sorol fel ,ezek között meg emliti Gensit is, tehát Kőszeget is Helyi irott emlékeink 1242-ből valók. A kőszegi plebánia levéltárában talált feljegyzesek szerint, Kőszegről vezette hadát IV. Béla királyunk Bádenbergi Frigyes ellen. A titkos levéltár is őriz néhány adatot ezidőkből, mely adatok legeltetési perekről tanuskodnak. Igen természetes, hogy a honfoglalás előtti időkben a város jelenlegi helyén alig állottak nagyobbszabásu kőépületek, hanem a felsővár, az Óház körül voltak és lehettek szikla odukba vájt férőhelyek, vagy sátoros lakóhelyek a várépitő letelepültek részére. Magában a várban lakhatott a vár ura és fegyveres emberei. Csak később indulhatott meg a hegy lábánál a mai város helyén kezdetleges formáju épitkezés, melyből azután kinőtt az oppidum, a a mezőváros, ebből királyaink alatt az u. n. királyi város és később szabad királyi város, mely előbbi kettő a földesur és a vármegye hatósága alá tartozott.

Annyi bizonyos hogy Kőszeg város helyével, mint várral kétségtelenül találkozunk a vezérek korában és 896 ban a honfoglaláskor is. A Krisztus utáni első században élénk élet van e vidéken. A paleolith-kőkor ismeretlen e vidéken, de a neolithkőkornak már kézzelfogható emlékei vannak. Ám itt van a nagy kérdés milyen időpontra tegyük Kőszeg város születését. Ha elfogadjuk azt a beállitást, hogy Kőszeg város anyjának az Óházat teszem meg, mely merész beállitásom szerint a Krisztus utáni első században már élt, mert életet adott magáról a rómaiak alatt, mikor a kőszegi hegyek adták a vizet Pannonia székhelyének. A csecsemő az után nőtt, fejlődött. A harcokban megedződött. A népvándorlás idejében már harcos férfiuvá lett és honfoglaló őseinknek, Zsolt vezérnek már vára és sasfészke lett. Kőszeg városát tehát, kerekszámban 1600 évesnek tartom. De e nehéz kérdést eldönteni, még sem érzem magamat hivatottnak és azért e helyen kérem meg Horváth Detre d. bencés tanár barátomat, aki Kőszeg város történetének alapos és tudós ismerője, döntse ő el e kérdést és igen hálásak lennénk neki, ha e nagy horderejü problémát megoldaná.

---

kivánja J. M.-tól engedje meg, hogy emberei néhány zászlót tüzhessenek a vár tornyaira és néhány török harcost engedjen a várba.

4. J. M. beleegyezését adja és török harcosok kiséretében visszatér a várba; a török harcosokat azonban nem engedi a várba,

5. hanem a várkapuk alatt jó leitatja őket jófele kőszegi borral. Vig bordalok hangzanak.

VI.

1. A török haderő elvonul, elvonulása után J. M. magához rendeli az életben maradt védők bátor sereget és a lakosságot. Hozzájuk intézett szavaival elismerését és hálaját fejezi ki halált megvető bátorságukkal óriási tulerővel szemben is sikerült megvédeni Kőszeg várát.

2. A harangok megkondulnak és térdreborulva adnak hálát az Istennek csodálatos megmentésükért.

Kőszeg jubileuma.

Irta: Dr. Freyberger Jenő.

Azt is irhatnám cimül, hogy Vas és Sopron vármegyének, még helyesebben Magyarországnak, egész precizen a nyugati kulturának, kereszténységnek jubileuma a kőszegi török ostrom 400 éves évfordulója alkalmából. Magának az önfeláldozó polgári gondolatnak a jubileumát kell megülni, amely soha nem nézte az ellenség numerikus tömegét, nem rémüldözött egy kis puskaportól sem, hanem elszántan, utolsó lehelletéig őrizte, védte eszméit, amelyekért meg is tudott halni, ha kellett. Annak a polgárságnak az emlékét jubiláljuk, amelyik mindenkivel szemben minden időkben megvédte szabadságát, polgári jogait, felvirágoztátta iparral, kereskedelemmel városának jólétét, intézményesen épitette fel mindenkire áldást hozó kulturáját csak a magáéból, de odaállott a vár fokára is a céhzászlók alatt és odaadta életét is az Eszme érvényesüléséért, várának, városának, társainak, a hazának, a kulturának megmentéseért.

Azt a szolidaritást igyekezzünk megkeresni, amely azokban az időkben — amikor még nem is volt rádió, repülőgép, de távíró, telefon, sőt vicinális sem, — mégis egybefonta határokon innen és tul a várak és városok lakóit annyira, hogy a kőszegi ostrom után nemcsak a közvetlenül veszélyeztetett Bécs, de az összes jelentékeny németországi városok magisztrátusai a legrövidebb időn belül keresték fel Kőszeg magisztrátusát elismerésükkel, anyagi és erkölcsi támogatásukkal. A városok polgársága az együttérzés rádió-hullámaival érezte meg ekkor még, hogy Kőszegen 1532-ben nemcsak egy pogány kudarcot, egy diplomáciai sikert, egy a magyar történelemben tragikus sürüségben ismétlődő önfeláldozást jegyzett fel a történelem hanem egy a nyugati kultura, a kereszténység elleni hatalmas offenziva omlott ismét össze a mindig másért vérző magyar gáton Kőszeg várfalai előtt.

Nem Jurisichot, a hős és eszes várkapitányt, hanem a vitéz és bölcs vezetése alatt az Eszméit védő polgárságot akarjuk megünnepelni, amely nem egyéni érdekektől vezetett egyének gyülekezetévé sülyedt, amely ekkor még nem különfagyott társadalmi osztályok egymást tördelő, suruló, buktató jégtábláinak torlódása volt, hanem az összeség jogaiért, szabadságáért halni kész polgárok összetartó tömege, amelynek egyetlen és legfőbb büszkesége az volt, hogy ennek vagy annak a városnak békében vagyonát, háboruban életét feláldozó polgára lehet. Akit csontja velejéig átjárt a közjó iránti érzés, aki a nagy Széchenyi megrázóan kifejező szavai szerint élt és halt:

„Ha levágjátok a szárnyaimat, a lábamon járok, ha levágjátok a lábaimat a kezemen fogok járni, ha kiszakitjátok a kezeimet, hason fogok mászni — csak használhassak!“

De érdemes-e jubilálni ma Magyarországon, ebben a Trianonban és forradalmakban alig lakható rommá sülyedt csonka váromladékban, ezek alatt a roskadozó tetők alatt, az omladozó falak között, ahol éhes lakók még most is egymással civakodnak, gyülölködnek, marakodnak. Erdemes-e jubilálni Kőszegen, amelynek jutalmául 400 év előtti önfeláldozásáért a müvelt nyugat ugy belevágott a testébe hálátlanul, kegyetlenül és bután, hogy a sintéroperációtól senyved, üszkösödik, mérgeződik, fertőződik egyre beljebb, amelynek magyar lelkesedését, hűségét, minden kisértés elleni elszántságát a háboru és forradalmak után, azzal jutalmazta meg a magyar kormány, hogy még a város fejlesztési miniszteri igéreteknek sem tett eleget, amiért azután magyar kulturáért a közelmultban erején felül hozott áldozatai a fizetésképtelenségig juttatták, mert akadt olyan hitelezője, aki jubileumi ajándék gyanánt nemcsak perelte, de vagyonára zárlatot, ingóságaira végrehajtást, sőt árverést kért, hogy a jubileumi évre igy ország-világ előtt szégyenpirban éghet minden önérzetes kőszegi polgár arca.

Lehet-e igy jubilálni ebben a szélsőséges eszmektől meglódított nagyon is kevés bölcsességgel kormányzott mai keserü világban, amelyben az elvénült kapitalizmus az emberből állatot, az aranyból istent, a munkából démont formál, amelyben rabszolgaságba akarnak dönteni és tartani népeket és nemzeteket, ahol nemcsak az egyes nemzetek, osztályok, politikai csoportok és ambiciózus egyének fenekednek egymás ellen, de a maradék magyarok is a magyar testvérben látják a leggyülöltebb ellenséget.

Mégis azt mondom, kell az ünnep, kell az emlékezés; mert most kell a legjobban az önérzetes, a köz javáért élő egyedenkint még elveszni is tudó bátor polgár, aki nem lát három „ifjumunkásban“ forradalmi tömeget, nem huzza a paplant az orrára, ha a vagyonát védő rendőr halálveszélyben segitségét kéri, aki nem sug társainak fülébe és belföldi jólértesült rémhireket, amiktől maga reszket legjobban. aki halad előre bátran az ujvilág felé is ősei áldozatos lelkével, erős szivével, aki nem megoszt, de összetart, mert csak igy maradhat meg nemzete és egy uj világ gerincének.

Nem igaz, hogy még a Krisztustól elfordult embertömegek előtt is csak az anyag, a földet és aranyat nyelő ember-ideál léphet az önfeláldozó polgár nyomdokába, aki nem tekint másra, csak az üzletre, haszonra, önzésre, akinek egyedüli célja, hogy minden és mindenki eszköz legyen, szalmaszál és levegő az ilyen egocentrikus hólyag felduzzasztására. Nem igaz, hogy a természet rendje is az ilyen akár nemzeti, akár osztály vagy egyéni önzésen kelljen elzüllenie a hitnek, a kulturának, nemzeteknek, osztályoknak, családoknak. De nem igaz az sem, hogy egyedül a testi munka lehet az uj isten; mert ahol egyedül a munka lesz az isten, ott az ember lesz az állat, a rabszolga; mint Oroszországban.

Ezért kell ebben a mai elromlott életben is ebben a zürzavaros, bajos-jajos létben is a már bevált ideálok szellemét idézni, tőlük tanácsot, útmutatást, irányitást, világitást kérni, hogy merre induljunk el egy boldog uj esztendő felé; mert a mai ideálok, a felfuvalkodott békák meséje szerint sürün pukkadnak szét. A sárga arany, az anyag az utánna való törtetés közben, elvitte a szivünket, kiszivta a lelkünket, megbolygatta az eszünket és nagyon elhevedtünk.

Menjünk vissza, keressük meg a járt utat és mig odaértünk, vegyük fel a rossz uton elveszett szivünket, kiszivott lelkünket, régi bölcsességünket, vegyük fel ünneplő ruhánkat és álljunk oda a jubilánsok közé, hogy tanuságot tegyünk arról, hogy mi méltó utódai vagyunk azoknak az ősöknek, akik ezer éven át mindig vérrel és verejtékkel tartották meg az ősi vértől termékeny magyar földet.

Fel kell venni, ki kell bontani a véráztatta emlékezés zászlaját. Meg kell lobogtatni magasan, büszkén azelőtt a nyugat előtt, amely most ily ostobán kegyetlen és irgalmatlanul hálátlan volt hozzánk. Lássa meg, hogy olyan földön születtünk, amelybe minél mélyebben vágnak bele, annál erősebben pattanunk vissza. Élni akarunk! És mert őseink példáján, a történelem lapjain keresztül emlékezünk, hinnünk kell az életünkben és mert igy hiszünk még leverten, bőnán, csonkán, koldusrongyainkban is élni is fogunk!

Elsősorban a vármegye társadalmi és hivatalos vezetőség hivatott arra, segitsen nekünk magasabbra felemelni azt a zászlót, amelyet kibontottunk és amelyen szégyenfolt még sohasem esett, amelyre minden magyar, de minden kulturember is büszke lehet. Lobogjon ez a zászló minél magasabban, hogy bizalommal tekintsen fel rá a testvér, a jóbarát és megdöbbenjen tőle az ellenség, hogy verjen az arcába a világ felébresztett és megriadt lelkiismeretébe, hogy győzzön végre az igazság, hogy urrá lehessen valahára a hű és hős áldozatos, igaz polgár ősi szelleme, hogy ismét az önzetlen és eszes jó lehessen a vezér mindenütt széles e világon.

Hogyan ünnepeljünk?

Ez minden esetre már megállapodottabb formát öltött volna, ha az eredetileg, a képviselőtestület által megbizott bizottság foglalkozott volna e kérdéssel és nem ennek mellőzésével társadalmi alakulatok előzték volna meg tervbevett működését. Mint minden dolognak, ennek is meglett valami előnye; az, hogy lefékezte a túlméretezett akarást.

Ugy a bizottsági üléseken, szintugy e lap hasábjain kezdettől fogva figyelmeztettem, hogy az ünneplés kerete alkalmazkodjon hazánknak és városunknak jelen szomoru gazdasági viszonyok által parancsolt szerényebb programhoz, mert az óhajtott monumentális művekhez nincsen elegendő anyagi erőnk, kontár- vagy tucat létesitményekkel ne eltelenitsük el városunkat; — országos jellegü ünnepünk szoritkozzék egy napos programhoz és mellőzzünk minden költségeskedést, mert költségmentes eszközökkel: a világsajtó és rádió utján helyezhetjük el a 400 éves történeti esemény emlékeztetésével azt, hogy küzdelmes évszázadok után is megmaradtunk kiemelkedő kulturvárosnak, sőt viszontagságos elhagyatottságban is alkottunk és fejlődtünk.

Nagyon szivesen és lelki ujonnassal láttam volna megtestesülni azon eszméket, melyek a nevezetes évforduló előkészitése alkalmával felvetődtek, de az én érzésem az volt és az idők folyása, sajnos, nekem adott igazat, hogy számolnunk kell városunk és lakosságának teljesitőképességével. Szerényebb eszközökkel is megpecsételhetjük, felujithatjuk dicsőséges, világelismerte bevonulásunkat a világ és hazánk történetébe.

Ezt vallom ma is és ha az erre illetékes testület majd hozzafog az előkészitő munkálatokhoz, aminek itt a legfőbb ideje, elhatározásában ez lehet, csak az irányitó: erőnkhöz és a mai viszonyokhoz mérten gondoskodni a történelmi évfordulónak olyan lefolyatására, mely egyszerüségében is impozáns és mégis kiemelkedő nyomot, emléket biztosit a jövő nemzedék számára.

Évekkel ezelőtt megpendítettem a világháboru hőseinek emléktábláját. A Jezus szt. szive templomában stilszerü domborművü kőkeretben elhelyezve. Ez legfeljebb két ezer pengő költséggel elérhető. Annakidején boldogult Nagy Balázs főgimnáziumi igazgató bizottsági tag volt ezen eszmének lelkes pártolója és Kincs István apátplébánosunk is helyeslőleg fogadta. Hagazi műértékkel biró szobraltkotásra nincs módunk, elegedjünk meg ezzel. Az evangelikusok templomában már van ilyen. Ha a katolikus hősöknek is megszentelt helyen létesitünk ily emléket, leróttuk iránt uk való hálánkat és méltóképen teljesitettük kötelességünket.

A felvetett eszmék közül könnyen megvalósitható Thold Dezső bizottsági tag által kezdeményezett városi muzeum. Fél század alatt többen is foglalkoztunk e kérdéssel. Régebben a „Zwinger" megmaradt várrészlet átalakitásával, később a volt belvárosi fiúgimnázium épületének erre a célra való megszerzésével, ujabban ideiglenesen a városháza egyik épületrészében. Ezt az eszmét valósitsuk meg a nevezetes évforduló alkalmával. Ha jobb viszonyok virradnak majdan e városra, helyezzék el egy létesitendő kulturházban vagy más alkalmas épületben, — de meg ez évben, az első hónapokban kezdjük meg a már meglevő történelmi ereklyéhez a város és vidéke családjainál feltalálható történelmi emlékek gyüjtését és megfelelő muzeális elhelyezését, mint történelmi múltunk szemléltető bizonyitékát.

Bizottságokon kivül gyakran hangoztatják a lebontott belvárosi kapu visszaállitását, mely egyben a hősi halottak megörökitését is célozza. Nagyon szimpatikus eszme. Bár lehetne az összes egykori várfalkörüli tornyokat visszavarázsolni. Ez kölcsönöznék történeti multu városunknak igazán méltó patinás keretet. Itt is azonban a nagy költségeket kell fontolóra venni.

A tervek sorába fogták azt is, hogy az Óház ormán a város cimerét ábrázoló ezredéves emléktorony ujraépitése a jubiláris évforduló esztendejében történjék. Milleniumkor a kőszegi turistaegylet alkotása volt. A városnak tulajdonába adta és ne keressük miokból, a messze vidéket lekötött emlékmű összedült. A turista egylet évekkel ezelőtt megkezdte az ujraépitésre való alapgyüjtést. Egészen biztos, hogy kitüzött céljat eléri. Vasbetonból fog a jövőben dacolni az idő vasfoga ellen és okulva a tapasztalatokon, nagyobb gondját is fogják viselni. A terv készen van. Költségvetése is. Amiben annyian kételkedtek, hogy 1932 re megépitheto legyen, az is biztositottnak tekintheto. Ha majd a turista és szépitő egylet elé terjesztik, ettől függ, hogy megvalósuljon. Ez tüzte ki magának feladatául és ha jónak találja, meg is fogja csinalni. Nincs akadálya annak, hogy ez a jubiláris program egyik pontját képezhesse. Hogy ujra hirdesse a város feletti magaslaton: „voltunk, vagyunk és leszünk!"

***

Jurisich tanulóévei

Irta: Németh Imre.

Csak a bölcseség istenasszonya ugrott ki készen Jupiter—Zeus fejéből, különben minden földi ügyességet és tudományt fáradságos és verejtékes munkával lehet megszerezni.

Jurisich Miklós, kit a kis Kőszeg megvédésével a kereszténység hősének szoktunk tekinteni, a kőszegi vár mesteri megvédését soká és sokszor gyakorolta lent szükebb hazájában, a törököktől fenyegetett Horvátországban. Ezek az évek, 1521-től, mikor a török közvetlen a Dunáig és a Száváig, majd a Száva mellékfolyójáig a Unáig hatolt, voltak a daliás, ügyes és bátor Jurisich tanulóévei.

Szokták mondani: a gyakorlat teszi a mestert. Jurisichot is a végeszakadatlan várharcok, török beütések kivédése készitette elő a fenyegetett horvát és vend vidék főkapitányságára méltatta Ferdinánd horvát és magyar király bizalmára és avatta Kőszeg megvédésével a nyugati kereszténység hősévé.

A horvát tengermellék, hála a magyarok előrelátásának, a horvát-magvar testvériségnek, tele volt szórva kisebb nagyobb erőditményekkel, várral, megerősitett várkastéllyal. Nagy szükség is volt az ilyen erőditményekre, mert a török támadás Hunyadi Mátyás halálával egyre gyakoribb és merészebb lett. 1526 után pedig a horvát vidék valóságos szárnyvonala lett a török oldaltámadásának.

1527-et irtak. Ferdinánd már magyar király lett, a mai szoros értelemben vett Bosznia is török iga alatt nyögött, a tenger felé vezető utat többek között Bihács és Repács várai védték. Megis védték, mert a két és egyéb várak jókarbantartására nem kisebb ember ügyelt, mint Jurisich Miklós, 1526 óta a horvát és vend vidék főkapitánya. Pénz, mint mindig, akkor is kevés volt, főleg hasznos és országos érdekü dolgokra nem igen csurrantcsöppent. Jól tudta ezt az uj főkapitány, hiszen neki Ferdinánd király még Oszkár főherceg koraból a török kiverésére elég szép összeggel (136 frt.) tartozott, főkapitányi fizetésére is igen árgus szemmel őrködött a bécsi bizottság, igen tetemes volt az uj főkapitány fizetésének, szolgaszemélyzetének és kiadásainak, főleg a lótartásnak leépitése.

Pedig hát a két végvár, Bihács és Repács nem állott a legjobban. Jurisich, az uj főkapitány megtekintette e két várat és annak siralmas állapotáról nem is egyszerü levélben, hanem követ utján tett jelentést Ferdinándnak. — A követnek, Siska Miklósnak jól a követi jelentésébe foglalta a legsürgősebb tennivalókat. Ugylátszik ismerte a bécsi hadügyi tanácsot, amiért oly katonás pontossággal összeállitotta kivánságait és észrevételeit.

1. Mindkét várat alaposan ki kell tatarozni, igaz, csak Bihács rendbehozása 1000 rajnai forintot tesz ki, de megéri a fáradtságot, mert a vár megerősitésének a hire bizonyára ijedelmet kelt a bosnyák gránicon vigyázó török őrségen. Repács vára majdnem rom, ha a megrongált falak körül a vizárok nem vigyázna, nem is lehetne várnak nevezni, pedig a török martalócok miatt jó helyül kinálkozik az asszonynép és gyerekek, öregek megbuvására. — Azért ügyes várépitőket kér elsősorban Jurisich Miklós.

2. Küldjön őfelsége a várba hadiszertárost (Zeugmeister) de egyben elegendő hadifelszerelést, municiót is.

3. A vár védelméhez elegendő munició mellé elégséges élelmiszer is kell, erről gondoskodjon a profuntmester, mert a végvárban embernek és lónak hosszabb időre szóló élelem szükséges.

4. Bihács védelmére kér a királytól 200 cseh puskást és 100 horvát könnyü lovat, a csapat élére hadnagyot, a horvát lovasok hadnagyául legjobban szeretné Perusich Gáspárt.

5. A várban rendeljen őfelsége egy megbizható nemes embert hadnagyul, aki pörös ügyekben itélkezik, legyen neki jobb ellátása, fizetése, mint eddig.

6. A katonaság rendesen kapja meg a zsoldját, mégpedig hónaponként, mert különben elszélednek és ezzel a vár és az ország szenved.

7. Hasonlókép történjék Repács várának a védelme is, a vár hadnagyának álljon rendelkezésére 32 könnyü, azaz huszárló.

8. A vár felszereléséhez tartozik még a lőpor és a fegyver. Bihács várában legyen 3 nagyobb ágyu, 100 drb. horgos puska. Mindkét helyen tüzmester (puchsenmaister). A két vár, egy egész vidék kulcsa, mert ha őfelsége az ország ezen részét a töröktől meg akarja védeni, akkor szigoru fegyelmet és rendet kell a két várban tartani.

9. Ezen pontban mutatkozik be Jurisichban az előrelátó, tervszerüen hadakozó katona. Felhivja a király figyelmét arra, hogy Bihács várához vezető ut mentén két régi elhagyott vár áll; az egyik a hires Blagay-nemzetség Blagay vára, a másik pedig Izatcsics vára, (Isatschitsch). A martalóc török beveheti magát az ilyen romok közé és ezzel veszélyezteti a várak és az ország belsejével való biztos közlekedést. Miért is azt ajánlja Jurisich a királynak, hogy a két bagolyvárat épitesse fel, ha 200 rajnai frt-ba kerül is, megéri a ráforditott kiadást.

10—11. Kéri a királyt, hogy a két várnépének régi kiváltságait, melyeket ő mint várkapitány nekik kilátásba helyezett, erősitse meg és adja ki irásban. Azt is kéri, hogy a vár birtokában Mária magyar királyné is megerősitse.

12. Bocsáson ki őfelsége rendeletet, hogy mindazok, kik elüzettek, vagy elszökdöstek, szabadon visszatérhetnek, családjukkal és vagyonukkal a várban lakhatnak. Igy a vár ujból megbizható elemekkel benépesül. Csupán egyre kell ügyelni, hogy a havi fizetés és mustrálás el ne maradjon.

A jelentés végén az előrelátó főkapitány ujból hangsulyozza, hogy a két várat átvette, a szükséges védelemmel, lóval, fegyverrel, katonával ellátta, kéri, hogy aug. 17-ig a felmerült költségeket neki utalványozzák ki, hogy a várnép beléje vetett bizalma meg ne inogjon. (Jelentését jul. 24-én irta.)

A jelentés végére Jurisich cirillbetüvel irja a nevét és az udvar a jelentés margójára minden egyes pont után megadja a választ. Sajnos, a válasszal Jurisich nem igen lehetett megelégedve, mert amilyen határozott Jurisich kérelme, épen olyan diplomatikus, kitérő, semmitmondó az udvar válasza. A vár tatarozására majd lesz gondja, a kamara majd előreláthatólag, lehetőség szerint intézkedik, a kért levelet megsürgetik, 100 lovas helyett csak 45 katonát küldenek neki, 20 drb. kettős horgos és 40 drb. egyhorgos puskát és 6 mázsa lőport utalnak ki neki, majd a kellő alkalommal ő felségének mindenre lesz gondja.

Ime Jurisich Miklós tanulóévei. — Megtanulta, hogy az események szinterétől távollevő vezetők nem látják oly sürgősnek és fontosnak az intézkedések foganatositását. Jótanácsot adnak, de pénzt, erkölcsi, főleg anyagi támogatást már kevesebbet.

1527-ben Jurisich Bihács várát is a sajátjából hozta védelmi állapotba, 1532-ben Kőszeg ostromát is csak az Isten és sok próbán keresztül ment hadvezéri tehetsége tudta kivédeni. — Jel, melyből mi is tanulhatunk.

Gondolatok
a jubileumi esztendő előestéjén.

Irta: Iván József.

400 esztendővel ezelőtt Európa keresztény országait az ozmán áradat fenyegette elsőpréssel, — ma a kapitalizmus jármában vergődő emberiséget Istent és embert ismerni nem akaró, mindent ami a most élők előtt szép és értékes, elpusztitani kivánó rejtelmes erők rettegtetik a ma nyomoruságai által lapulva figyelő embermilliókat.

Az ozmán hatalom Bécset fenyegető, a Dunántul hatalmas várait és városait játszva elfoglaló, akadályt nem ismerő és mindent lekicsinylő áradatát egy jelentéktelen, egy senki által komolynak nem itélt kicsiny, megerősitett városka — Kőszeg — állitotta meg. Ez forditotta vissza a hatalmas török sereget és mentette meg nemcsak Bécset, de talán egész Európát sőt az egész kereszténységet a pogányok igájától.

A kis Kőszeg 400 évvel ezelőtt nem erős falaival, tökéletes hadi felszerelésével, — mert ilyenekkel nem rendelkezett, mégkevésbbé bevehetetlen, ellenség által megközelithetetlen helyzetével állitotta meg a pogányok mindent elsöpörni készülő áradatát. Az elképzelhetetlen csodát vitéz védőinek és azok rettenhetetlen vezérének köszönhette.

— Ma, amikor az uj ellenség, a mammon jármába akarja hajtani az egész világot amikor milliók éheznek és járnak ruhátlanul, élnek biztos hajlék nélkül máról-holnapra, mert az emberi kapzsiság tengerbe sülyeszti a táplálékul szolgáló magvakat, petroleummal önti le és gyujtja fel a tömött raktárakat, nem törődve az éhező a didergő embermilliókkal: — ma Kőszeg is ott áll a harc közepén. Áll, mint 400 évvel ezelőtt. Falait már ostromolja a mammon. Az első rohamot vitézül vissza is verte.

És én, aki kivülről szemlélem az itt folyó eseményeket, — de ismerem a város belső életét és annak mozgató erőit is; — nyugodtan várom a

következendőket. Nyugodtan, tárgyilagosan itélem meg az olyan epizódokat a város életében, amely fölött a kicsinyhitűek sopánkodnak és hajlandók a kétségbeesésre.

Az ostrom még folyik, még eltarthat jó ideig, — de félelemre, kicsinyhitűségre nincs ok. A város istenfélő, józan polgárai ellent fognak állni a modern idők vertelen embergyilkoló rohamának is. — A védelem vezetése kitűnő kezekben van, mert más városokban már roskadoznak a falak, dülledeznek a bástyák, itt még szilárdan áll minden a maga helyén.

Ha rés támad — betömik, ha gyengül az ellenállás, anyagilag, erkölcsileg alátámasztják a segitségre szorulókat, — itt nincs éhező, nincs hajléktalan, nem látni ruhatlan didergőket. A társadalmi vezetők hivatásuk magaslatán vannak és gondjuk van a város minden polgárára.

A jubileumi esztendő — ha a mai szemszögből itélve talán nem is ugy indul, mint ahogy az ember ideálisan elgondolná — sok olyan fordulatot, a dolgoknak olyan alakulását hozhatja magával, amely nemcsak a pillanatnyilag megingott egyensulyi helyzetet állitja vissza, de megvalósitja a várvavárt fellendülését a város lakóinak, — ami egyenlő tesz az ostrom alóli felszabadulással és az ellenség eltakarodásával.

Még egy kis kitartás, erőink kimélése mellett annak okos felhasználása — egy utolsó nekirugaszkodás, — aztán hiszem, remélem, hogy Kőszeg lakói ismét boldogan, megelégedetten élhetnek szép városuk csendes falai között.

A 400 éves jubileumi esztendő méltó befejezéseül pedig azt kivánom a kőszegieknek, hogy az évet befejező ünnepségen nemcsak a 400 évvel ezelőtti megszállás alóli felszabaditás emléke, — de az uj ostromnak, a mammon hatalmának megtörését is a tárgysorozatba iktatva, uj erővel, nagy lendülettel induljon nemcsak a város de egész Magyarország ujjáépitésére.

Jurisich Miklós, a kőszegi hős.

Irta: Taucher Gusztáv.

A kegyetlen trianoni békediktátum nyomasztó terheinek sulya alatt, mai erőtlenségünk sivár korában a viharos magyar mult 400 éves távlatából egy kiváló hős fényes haditettei sugároznak felénk, mint az emberi elszántság áldozatos, hazafias összefogás győzelmének a dokumentumai. Az európai közvélemény akkor a tekintély és tisztelet magas fokára emelte e hőst, Jurisich Miklóst, Kőszeg várának vitéz kapitányát, a keresztény világ bajnokát és bátor védelmezőjét. Abból az örökké emlékezetes hadi eseményből kifolyólag fordult feleje figyelme, a civilizált világ érdeklődése s bámulata, hogy 1532. évi augusztus havában vitéz őrségével feltartóztatta Kőszeg várfalai alól a Bécs ellen vonuló török hadsereget, és ezzel megmentette a keresztény hitet és kulturát a barbár hóditók betörései ellen.

Midőn ezen negyszázéves fordulón, a beköszöntött Jurisich év hajnalán letesszük hős szelleme előtt kegyeletes megemlékezés soha el nem hervadó koszoruját, egyuttal hazafias hódolattal emlékezzünk meg e város hajdani lakósságáról és a vidékről beözönlő népről is, mely a válságos pillanatban életének és javainak feláldozásával, nagy elszántsággal s kitartással helyt tudott állni e város igaz ügyéért. Magyarok, németek, horvátok — habár különféle nemzetiségüek, de egy egységes nemzet hü fiai — harcolnak az utolsó lehelletig szeretett szülőföldjük, édes hazájuk megtartásáért. E kisded, elszánt, a hazafiság szellemétől lelkesitett védőcsapat Jurisich vezérlete alatt nagyobb eredményt tudott elérni, mint a német császár nagy birodalmi hadseregével. Sőt mondhatni, hogy Jurisich ezzel a csapattal uj fordulatot adott a világtörténelemnek.

Mintha őt, a magyar-horvát tengerpart szülöttjét, a magyar föld asszimiláló ereje még elcsatolása idején is hatalmában tartotta volna, mintha a magyar faj vitézsége és önfeláldozó honszerelme még nagyobb erőre és lendületre ragadtatta volna fényes hadvezéri tehetségének ragyogtatására, legnagyobb győzelmének kivivására.

Váratlanul és meglepetésszerüen győzelemről regélt a hir a disztelen vereségek, dicső, de meddő önfeláldozások hosszu sora, a nemzeti megaláztatások szomoru napjai után. Az önzés, haszonleses és pártoskodás korában, midőn a szerencsétlen mohácsi csatavesztés után a lelek elvesztette rugalmasságát s emelkedettséget és az egész magyar közélet egy nagy temetővé vált, Jurisich a romhalmaz felett büszkén lobogtathatta a győzelem lobogóját. Diadalmasan forgatott kardja villogott bemohosodott sirok, hervadt remények és tört szivek felett, és rámutatott a mohácsi temető sir feliratának isteni igéjére: Feltámadunk!

És ime a hősök szellemében és erényeiben a nemzet ujra feltámadt.

Emberek, események, nemzeti célok és törekvések az idő sokféle változata közepette a feledés homályába merülnek, s csak az, ami a nemzet életében mint eltető eszme, hazafias tett vagy ideál száll nemzedékről-nemzedékre és a magyar életet táplálja: örökéletü és halhatatlan.

Ebből az eszmenetből kiindulva, tettei révén megdicsőülve és megkoszoruzva áll lelki szemünk előtt Jurisich Miklós, a kőszegi hős a maga halhatatlanságában bontakozik ki előttünk a nagy hadvezér, aki a legnemesebb emberi javakért őrt áll a déli végeken, mint Horvátország (1523-28), Fiume (1528-31) és majdan Krajna főkapitánya és tartományi főnöke (1537-43). A kiváló diplomata, aki államférfiui rátermettségével, bölcs előrelátásával és az események helyes mérlegelésével mindig megtalálja a helyes kibontakozás utját, akár mint követ tárgyal a portával, akár mint tartományi főnök vezeti Krajna közigazgatását, akár Ibrahim pasával folytatott diplomáciai tárgyalásai alkalmával, amikor válságos pillanatokban a város ostromának oly kedvező fordulatot ad. S végül előttünk áll a nemes emberi érzések és erkölcsi eszmék magaslatán az igazi ember, a szeretetreméltó „Nikolica", amint katonái és kortársai becézgetik, aki alattvalóinak és általában embertársainak érdekét mindig szíven viseli.

Midőn a város érdemes polgársága 1537. évi október hó 22-én hozzá fordult, mint Kőszeg várának urához, hogy régi kiváltságait megerősitse, szivesen teljesitette kérelmét, sőt biztositotta még arról is, hogy kérelme nélkül is helybenhagyta volna privilegiumait, mert a város ostromlásakor becsületességgel, hüséggel és engedelmességgel kitartott mellette. Vagy, amikor mint krajnai tartományi főnök félévi szabadságra megy, helyettesének, gróf Lamberg Józsefnek dekretumában lelkére köti, hogy hatalmát mindenkor az igazság, jog és méltányosság szerint gyakorolja, alattvalóinak szabadságát megtartsa és a szegénységet védje, oltalmazza. Ékes bizonyitékai ezt nemesen gondolkozó lelkének!

Három ország vallotta valamikor magának a történelem e kiváló markáns alakját. De azt hiszem, ugy érzem, mindenek előtt a miénk, ugy amint ő is sok esetben e városhoz való hüségének a tanujelét adta.

Itt vivta meg a város birtokáért legnagyobb harcát, és szerezte meg kőszegi hősi epizódjában a maga halhatatlanságát. E város falai látták őt délvidéki kemény harcai után visszatérni övéihez, hogy a béke és nyugalom ideiét magyar felesége, született Derzsffy Poetiána és szeretett gyermekei köreben tölthesse. Itt nyugossza örök álmát gyermekei sirboltjában a Szent Jakab-templomban.

De a kriptájából feltörő, megváltó szelleme él! Él e régi patinás város változatos fordulatu, de dicsőséges multjában alkotásaiban és intézményeiben. És kell, hogy e nehéz viharvert időben, amikor a nemzet tövises utját járja, e szellem a hős Jurisich késő utódaiban is éljen és munkálkodjék hagyományaival, utmutatásaival és végrendeletével.

A magyar sorstragédia ujabb homályos fejezetéhez érkeztünk. Fekete viharfelhők tornyosulnak hazánk egén. Az egyik gondterhes nap kergeti a másikat; kiapadnak az élet örömforrásai. Külső és belső ellenség leselkedik ránk, hogy alkalmas pillanatban rácsaphasson az ezer sebből vérző nemzetre és kiszipolyozhassa még megmaradt erejét. Ha valamikor, ugy most van legnagyobb szükségünk Jurisich önfeláldozó szellemére, elszántságára és vitézeinek egyetértő összefogására, hogy elüzhessük hazánk egéről a fellegtorlódást és szabaddá tehessük megint a nemzeti fejlődés utjait.

Valamikor már csodákat müvelt e szellem, és azt hiszem és vallom, most is hozzásegit hazafias aspirációink megvalósitásához.

Termékenyitse tehát a Jurisich év a maga ünnepségeivel, felszinre hozott eszméivel bőségesen a magyar lelkeket és adjon e sokat szenvedett nemzetnek sok életenergiát s kitartást és fakasszon a szivekből minél több megértést és szeretetet a bajok leküzdésére, a Haza és e régi multu város dicsőséges feltámasztására;

A jubileumi év főünnepségeinek részletes programmja.

(Alant ismertetjük a most mái részleteiben is pontosan kidolgozott tervet a Jurisich év főünnepségeinek, amelyet teljes egészében helyben hagyott és magáéva tett a Jurisich év végrehajtó bizottsága. Megtörténtek már a lépések, hogy az ünnepség védnökei is hozzájáruljanak a programm tervezetéhez, amelyben szereplő kiválóságaink részben már elfogadták, részben kilátásba helyezték szereplésüket. Azzal, hogy a tervezetet most már publikáljuk, egyrészt azt akarjuk elérni, hogy a közönség teljesen tájékozódva legyen, hogy tulajdonkép mit és hogyan akarunk megcsinálni és egyuttal praktikus, de nem költséget jelentő esetleges uj gondolatokkal (a pénzzel, ami különben sincs, rendkivül módon takarékoskodni kell) segitségére legyenek a Jurisich év végrehajtóbizottságának. Ahol egyes pontok nincsenek kitöltve, vagy az ünnepi szónokok megjelölve, ez azt jelenti, hogy a kérdés még függőben van. A programm összeállitásában döntő szerepet játszott az, minél többet nyujtani, de lehetőleg csak olyasmit, ami nem jár pénzáldozatokkal. Amint a programm mutatja, annak legtöbb pontja olyan, hogy a lehető legkisebb kiadásokkal lehet mindezt megrendezni és amellett mégis sokat nyujtunk. Természetesen lehetséges, hogy egyes pontjai, vagy a védnökök kivánságainak megfelelően, vagy egyéb okok folytán még változást szenvednek, esetleg kibővülnek. v. Sz.)

Tervezet a Jurisich év ünnepségeinek két főnapjára.

Kőszeg szab. kir. város ostromának 400 éves jubileumi ünnepe.

Idő május 29, junius 5 vagy junius 12. E három időpont közül az a terminus, amely az ünnepség védnökeinek leginkább megfelel.

Előtte való nap délelőtt 11 órakor az iskolai kiállitás és Kőszeg házi, valamint gyáripari kiállitásának megnyitása (nyitva marad szeptember végéig.)

½12 órakor a 20 éves Kőszegi SE diszközgyülése a városházán.

12 órakor a Jurisich muzeum ünnepélyes megnyitása.

12—1-ig térzene a Főtéren.

Délután fél 3 órakor a városok polgármestereinek, megyei dalárdáknak tüzoltóegyesületeknek stb.-nek fogadása és elszállásolása.

D. u. 4 kor városi diszközgyülés.

D. u. 5 órakor a városok polgármestereinek kongresszusa.

6 órakor diszhangverseny a Jurisich vár belső udvarán. Előadásra kerül „Kőszeg ostroma" c. szimfónikus költemény. Szerző Kováts Ferenc, a városi zenekar karnagya. A 100 tagu zenekarban kőszegi öreg és diákmuzsikusok szerepelnek.

Részletek Haydn „Évszakok" c. oratoriumából. 80 tagu ének és zenekar dr. Stúr Lajos vezényletével.

8 órakor Vasvármegye lampionos és fáklyás felvonulása, szerenádok a vendégek tiszteletére.

Fél 9 órakor tüzijátek a Kálvárián.

Fél 10 kor Vasvármegye tüzoltó egyesületeinek zenés takarodója.

Vasárnap:

Reggel fél 7 órakor zenés ébresztő városi és katonai zenekarral.

Fél 8 órakor a Jurisich tüzérezred bevonulása.

Fél 9 órakor a város határában a diszkapuknál a Kormányzó Ur Őfőméltóságának és Gömbös Gyula honvédelmi miniszter fogadtatása, melyen résztvesznek a külföldi vendégek, a városok polgármesterei, a város képviselőtestülete, a Jurisich tüzérezred és diszszázad. A Király uton a Vármegye dalárdái, tüzoltói, a helyi tanulóifjuság és a város és járás leventei állanak sorfalat. A városházán fogadja a Kormányzó Ur és az ünnepség védnöke a város polgári és katonai hatóságainak tisztelgését. Ezután megtekinti a Kormányzó Ur a tiszti üdülőt. — Felavatás.

Fél 10 kor ünnepi istentisztelet az evang. templomban.

10 órakor tábori mise a Jézus Szive temploma előtt. A tábori misét Seredy Jusztinián biboros hercegprimás mondja. Szentbeszédet mond Haász István tábori püspök.

11 órakor a „Hősök kapujának" ünnepélye: 1. Hiszekegy. 2. Ünnepi beszéd. 3. A hősi emléktábla megkoszoruzása. 4. Szózat.

Tisztelgő elvonulás a hősök emléke előtt a Jurisich tüzérezred, a diszszázad, a tüzoltó egyletek, dalárdák, leventek, diákok részvételével.

D. u. 3 órakor a TESz diszközgyülése, ünnepi beszedet mond József Ferenc főherceg.

Fél 4 órakor virágkorzó.

4 órakor hangverseny a dalárdák részvételével az andalgónál. Népmulatság. — Ugyanakkor az andalgóval szembeni réten a város tanulóifjuságának disztornája, utána a Jurisich tüzérezred lovasjátékai ugyanott.

Este 9 órakor a reáliskolában ünnepi előadás, melyen a polgármester ismerteti az évforduló történelmi jelentőségét. Ezután Gleim Hugó: Loreley c. 3 felvonásos vigoperát adják elő.

Este 11 órakor fáklyás és zenés takarodó.

Az ünnepséget megelőző héten a

20 éves Kőszegi Sport Egylet különböző sportatrakciói és versenyei.

Az ünnepségeken részt vesznek Zágráb és Bécs, valamint 9 német város, melyek annakidején támogatták hálából Kőszeget a vár falainak munkálataiban.

A jubileumi évre való tekintettel Kőszegen tartják meg kongresszusainak gróf Klebelsberg Kunó vezetésével a magyar történelmi társulat, a városok polgármesterei, püspöki konferencia, orvosok, iparosok, vendéglősök, középisk. tanárok, győri tanker. igazgatók összejövetele, bencés diák szövetség közgyülése, megyei dalosverseny, tüzoltóverseny, stb.

A kőszegi jubileumi esztendőt a szilveszteri estélyen nyitották meg.

Fényesen sikerült a KSE Szilveszter estje.

A Mulató pompásan feldiszitett nagyterme Szilveszter este előkelő közönséggel telt meg. A 20 éves Kőszegi Sport Egylet rendezte meg ezen Szilveszter estélyt, amely egyuttal bevezetője is volt az 1932. évi jubileumi esztendőnek.

Ott láttuk az egész város társadalmát. Jambrits Lajos polgármesterrel az élen a polgári hatóságokat, Nemes József alezredes és Pétery őrnagy vezetésével pedig a katonai hatóságokat.

Az estélyt vitéz Szabadváry Ferenc a Sport egylet ügyvezető elnöke szavai nyitották meg. Ezután következett a rendkivül nivós programm, amelynek első számaként Jambrits Lajos ment fel a pódiumra és emlékezett meg a KSE. 20 éves multjáról és ezzel kapcsolatban a sportélet történelmi multjáról, de különösen magyarországi rohamos fejlődéséről és nagy jelentőségéről nemzeti szempontból is. A mult megbecsülését állitotta be azután nemcsak polgári kötelességként, hanem egyben emberi feladatként is, mint olyan erőforrást, mely a jövő küzdelmeinek lebirására is erőt ad. Kőszeg város történetében világ jelentőségü évforduló az 1932. esztendő, mert ezelőtt 400 évvel állitotta meg a város falai alatt Jurisich Miklós a török szultán 300.000 főnyi sereget, mely a nyugati civilizációt, kulturát és kereszténységét akarta porba tiporni. A város hős védőinek ezen haditénye is szinte páratlan e harcok történetében, mert hiszen alig volt ezer embere Jurisichnak, akikkel szemben rettenetes tulerő küzdött eredménytelenül. Ime a mult példája tanit bennünk arra, hogy kitartással, hősies bátorsággal legnagyobb akadályokat is le lehet küzdeni, azért megértésre egymás megbecsülésére és összetartásra hivta fel a város közönségét és a nagy termet zsufolásig megtöltő közönség felállással hódolt az 1932-ben Kőszeg ostrománál elesett több mint 500 hősi hősi emlékének. Ezzel megnyitván az 1932-es jubileumi esztendőt, boldog ujévet kivánt a város közönségének.

A polgármester nagyhatásu beszéde után Dorner Janka és Wiedemann Tibor lejtettek magyar táncot. A nagyszerü táncospár pompás magyar táncait sürü taps kisérte.

Ezután Holéczy Babcyt látta a kőszegi közönség szinpadon, aki Kőszeg csalogánya néven most már közismert, gyönyörü szoprán hangja három kedves éneket interpretált. A kiforrott művészettel előadott számokat megértéssel kisérte Nährer Mici.

Morvay Károly százados adott elő egy költeményt nagy érdeklődés és tetszés mellett. A nyelvezetével, mimikájával, dialektusával nagyszerüen alá festett költemény előadását hatalmas taps jutalmazta.

Ugyancsak nagy tetszést aratott Stipkovits János tanitóképezdei növendék saját kompozicióju magántánca, mely ügyességéről és tánctudásáról tett bizonyságot. A táncszámokat egyébként a zenei tehetségéről közismert Csiszár Miklós kisérte.

Végül az est legérdekesebb száma következett. A férfi négyes, melyet Körmendy Kálmán I. tenor, dr. Stúr Lajos II. tenor, dr. Fuchs Endre bariton és Schönbauer Frigyes basszus adott elő. A kitünő hanganyagu quartett magyar énekeket adott elő rendkivül nagy tetszésnyilvánitás mellett.

Az egyes számokat Fuchs Endre konferálta be ötletesen és szellemesen.

Végül Szabadváry Ferenc intézett néhány meleg szót a közönséghez épugy éjfélkor is boldog uj esztendőt a vendégeknek és sikeres Jurisich évet a városnak kivánva.

Fél 11 volt már, amikor a cigány rázenditett egy lassu csárdásra, amely táncot Jambrits Lajos polgármester nyitotta meg vitéz Szabadváry Ferencnével. A kitünően sikerült táncmulatság reggel 4 órakor ért véget.

Feltünő jó volt ezuttal Perkovitsék kiszolgálása, mert ugy a jó konyháról, mind a kitünő borokról csak a legteljesebb elismerés hangján szólhatunk.

Mozihirek.

A mult heti karácsonyi műsor csak részben volt sikeres. „A király parancsol" c. nagy különben pompás filmet két dolog tette elvezhetetlenné Egyrészt, hogy a közönség egy része, különösen a II. hely olyan zajosan viselkadett, hogy nem a film volt hangos, hanem a közönség. Azelőtt nagyon helyesen a rendőrség avatkozott ilyenkor mindig be. Ezt a jó szokásukat tartsák meg a jövőben is a közönség érdekeben. Azonkivül rendkivül bántó volt, hogy a leadás egyes felvonásoknál nem vágott és előbb vagy utóbb jött a hang, mint a kép Pl. a fuvola jeleneteknél. Erről a helytulajdonos részben nem tehet. Mindenesetre mindent el kell követnie, hogy a jövőben e tekintetben a legkisebb panaszra se legyen ok, mert hangos filmet igy előadni nem lehet. A Paramount parádétól többet vártunk. Vasárnap a kedves heidelbergi darabon jól mulatott a közönség.

Ma vasárnap „Kipróbálom az uramat" c. vigjáték a fődarab, amelyet megelőz Magyar hiradó, Fox hangos hiradó és Tinta Muki. A főfilm Louis Verneuil a „Varsói manőver" c. bohózatából lett feldolgozva. Filmre Nóti Károly irta. Főszereplői Liane Haid és Tala Birell mellett Szőke Szakáll és Huszár Puffy. A burleszk bohózat annak idején Orska Mariával nagy sikert aratott. A filmnél Szőke Szakáll garancia arra, hogy a publikum az első jelenettől az utolsóig rengeteget nevet. Soha még ennyire testére szabad szerepben nem láttuk ezt a kitünő magyar komikust, aki itt végre kitombolhatja magát Minden szava, minden gesztusa nevető viharokat vált ki a nézőből. Orska hires szerepét a szép Liane Haid játszsa. Rengeteg kacagásra ad alkalmat Huszár Puffy groteszk figurája és Fritz Schultz kedves mókázása.

Szerdán az ünnepen „Cirkuszszerelmet" mutatja be a mozi, amelyet Fox hangos hiradó és Bimbó előz meg. E kitünő darabban Clara Bow produkál nagyszerü alakitást. Hires artistának a leányát alakitja. Érdekes helyzetek, mozgalmas miliő nagy előnye a darabnak A kifejező magyar szöveget Stella Adorján irta Gordos előadásban hajszál pontossággal ke rült a filmszalag szélére a szöveg.

HIREK

Boldog Jurisich évet

kivánunk a nevezetes 1932-es évben Kőszeg város minden rendü és rangu polgárának, lakosának. Sikert, nagy sikert a Jurisich évnek s hogy ez biztosan bekövetkezzen, erőt, kitartást, összefogást, megértést, szeretetet és mindenek előtt sok-sok optimizmust. Jurisich szelleme, ereje és bátorsága jöjjön el az uj évben közénk s hasson át mindannyiunkat. Jurisich Miklós nem ijedt meg százszor annyi ellenségtől, tengernyi töröktől, bajtól és veszedelemtől sem és mi megtorpannánk minden kis akadály előtt? Lógnak, busulnak a fejek, panasz, zugolódás mindenfelé Pedig most nincs is mindenünk kockára téve, mint 400 évvel ezelőtt, amikor nemcsak a polgárok vagyona, családja, otthona, hanem minden polgár élete volt tétként e városban a haza és városának oltárára letéve. Talán mégis csak volt és van valami kis külömbség a 400 évvel ezelőtti és a mostani állapotok és élet között. Gondoljunk a 400 évvel ezelőtti időkre s ne lássunk mindent oly fekete szinben s ne legyünk annyira pesszimisták Hisz ma az ember akárhova megy, az uccán sétálva, társaságokban szemlélődve, vagy akárhol, majd mindenhol lehangolt emberekkel találkozunk. Legnagyobb része fél a jelentől és sötétnek látja a jövőt. Szent igaz, hogy nehéz időket élünk, de viszont az is igaz, hogy nem csak mi, hanem majdnem kivétel nélkül a nemzetek összessége. De ha ez már igy van, okvetlen szükséges, hogy mindjárt kétségbeessünk? Kell, hogy lelkünket leláncolja a jelen nyomorusága? Nem nézhetünk bátran előre a jövőbe? Egy biztos. Fejlógatva, sopánkodva, kezünket tördelve semmit sem téve, csak még siralmassabbá tesszük vele az életet. Bizalom és bátorság kell most a lelkekbe. Bizalom a szebb jövőhöz és bátorság a nehézségek leküzdéséhez. — Szükség van ezenkivül nagymértékben felebaráti nagylelküségre és szeretetre. Mindenki segithet. Segithet anyagi áldozattal, jótanáccsal, vigasztalással, bátoritással. Mindenki árthat ezeknek ellenkezőjével. Nem szabad, hogy az a baj, gond és nyomoruság, ami most közöttünk van, megjobban szétválassza az embereket. Sőt ellenkezőleg! Ép most a Jurisich évben kell összekovácsolni a társadalom százfelé széteső és ezerfelé huzó minden rétegét. Legyen egységes a város polgársága a Jurisich évben, mert csak ez lehet a boldogulás utja. Nincs ok a csüggedésre, ha nem is nagy vigalom most az élet. Csak egy kis bizalomra, bátorságra és szeretetteljes gondolkodásra, meg kitartásra van szükség.

Igaz pechünk van hogy ép most ily viszonyok között akarunk és fogunk ünnepelni. De talán ép igy van ez jól. Nem akarunk mi semmi felesleges pompát, fényt, luxust, de ennél sokkal többet. Ki akarjuk vivni a mai nehéz időken is azt a helyet városunknak és polgárságának, amely megilleti 400 évvel ezelőtt, amikor a legnagyobb veszedelem fenyegette, volt legegységesebb és legerősebb Kőszeg városa és irta polgársága aranybetükkel nevét be a történelem kronikáiba. Most 400 év után ismét egységesnek és erősnek kell lennünk, hogy megmutassuk, nem csak elődeink álltak ellen a tengernyi törökkel szemben, de megállja helyét e város lakossága a mai nehéz időkben is.

Előre tehát felemelt fejjel. Segitsen mindenki a Jurisich év sikerének előmozditásában, mert hiszem és vallom, hogy az 1932-es jubileumi év városunknak csak sikert és jót hozhat, idegenforgalma pedig minden polgárának csak előnyt jelenthet.

Vitéz Szabadváry Ferenc.

***Jurisich Miklós ünnepi számot** adunk lapunk mai, az 1932. évben megjelenő első számával, hogy ezzel is kidomboritsuk Kőszeg nevezetes évének nagy jelentőségét. Menjen át köztudatba, amit ünnepi számunk minden egyes cikkirója hirdet, segitsen mindenki önzetlenül és ki ahogy tud. Ezt, valamint összetartást és a város minden polgárának támogatását kérjük és várjuk lapunk minden olvasójától és városunknak minden polgárától, a Jurisich-év sikere érdekében.*

A polgármester és helyettese Budapesten. Városunk költségvetésének és a város anyagi helyzetének rendezése kérdésében a belügyminisztériumban a pénzügyminisztérium bevonásával holnap hétfőn értekezlet lesz, melyre Jambrits Lajos polgármester és vitéz Nagy Miklós dr. polgármester helyettes tanácsnok ma utaznak el.

Megdöbbentő tragédia. Ujév reggelén villámgyorsasággal terjedt el azon megdöbbentő tragédiának hire, amelynek áldozata Pusnik Ferenc volt. Szilveszter estélyen részt vett még a KSE táncmulatságán, ahol ismerőseivel meg is beszélt egy ujév napján délután a Stájerházakhoz rendezendő sikirándulást. A táncmulatságról nagyobb társasággal ismerősökhöz mentek, a honnan a korai hajnali órákban távozott. Pusnik Ferenc otthonában azután családja semeláttára halántékon lőtte magát. Azonnal levitték Szombathelyre a mentőautón, ahol megoperálták, de ez sem segitett már, délután 2 órakor kiszenvedett. Mint mindig ilyenkor, megindultak a mende-mondák, a találgatások. Tény az, hogy a tragédia közvetlen okát megállapitani nem lehetett, de ebben mindenesetre nagy szerepet játszott, hogy Pusnik Ferenc 4 éven át orosz fogságban volts azóta mindinkább elhatalmasodott rajta a melankólia, amely már sokszor valóságos kedélybetegség formájában nyilvánult meg nála. Az öngyilkosság óriási megdöbbenést váltott ki az egész városban. Temetése ma délután 3-kor lesz a temetőkápolnából.

A Jurisich-év végrehajtó bizottsága Jambrits Lajos polgármester elnöklete alatt ülést tartott. Tudvalevően a közgyülés küldötte ki a nagybizottságot, a nagybizottság pedig a teljhatalommal felruházott végrehajtó bizottságot. A végrehajtó bizottság ülésén a kapott felhatalmazáshoz képest vitéz Szabadváry Ferenc és dr. Fuchs Endre referáltak részletesen az eddig tett lépésekről, terjesztették be a részletes programmot, amelyet a végrehajtó bizottság teljes egészében magáévá tett és egyuttal megadta a felhatalmazást a további teendőkre. Elkészültek a Jurisich év emlékplakettei, amelyeket Tangl Adolf iparművész tervei alapján a helybeli sisakgyár készitett el. (Büszkék lehetünk reá, hogy az ízléses és szép jelvényeket helybeli vállalat készitette el. A jelvények Szilveszter estélyén kerültek darabonként 1 P-ért eladásra. Akinek meg nincs, szerezze be hamarosan a városházán vagy a sport egyletnél. Szerk.) Szabadváry javaslatára a jubileumi emlékév ünnepségébe belekapcsolják a város sokszázéves fennállásának megünneplését is. Nagy örömmel keltett a végrehajtó bizottságban annak a lehetősége, hogy a turista egyesület mégis megépiti még ez évben a Óházi emléktornyot.

* **Aldott állapotban levő nők és ifju anyák a** természetes **Ferenc József** keserüviz használata által rendes gyomor és bélmüködést érnek el. A modern nőgyógyitás főképviselői a **Ferenc József** vizet igen sok esetben kipróbálták és kivétel nélkül gyorsan, megbizhatóan és fájdalom nélkül hatónak találták. A **Ferenc József** keserüviz gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben kapható.

Orvosi hir. Dr. Solymossy Dezső honvéd-főorvos, fogorvos 1932. január 10-ig szabadságon van Budapesten. 1932. január 12-én, szabadságáról visszérkezve, fogászati rendelését Várkör 2. sz. alatt tovább folytatja. Rendelő órák: d. e. 9—11-ig, d. u. 4-7-ig

A kőszegdoroszlói önk. tűzoltóegylet 1932 évi január 6-án, Vizkereszt napján délután 2 órakor elnökének 25 éves jubileuma alkalmával tartja meg a királyi diszérem átadásának ünnepélyét. — Az ünnepély után a Haramia-vendéglőben táncmulatság lesz.

A Concordia működő tagjai felkéretnek, hogy e hó 7-én, csütörtökön este az énekpróbán okvetlenül jelenjenek meg fontos megbeszélés végett. A rendező.

A helybeli leventék karácsonya. A leventeegyesület is jutalmazni kivánta azon szorgalmas és szegénysorsu leventéket, kik különösen kiváltak a többi bajtársai közül. A szent estén a városháza sok vihart látott közgyülési termében a szeretetet és megertést hirdető karácsonyfa gyertyái gyultak ki. A jutalmazott leventéken kivül a város vezetősége a leventeegyesület vezetősége és meghivottak vettek részt a bensőséges kis ünnepélyen, amely alkalommal szivből jövő meleg szavak kiséretében nyujtotta át a polgármester a leventéknek az ajándékot és arra kérte őket, hogy fiatalos akarattal és erővel igyekezzenek mielőbb megszerezni és megteremteni a magyarok karácsonyát. A leventék nevében Hökkön Jenő köszönte meg a polgármesternek és a megjelenteknek a szegénysorsu leventék iránt tanusitott jóindulatot, a Himnusz akkordjai mellett véget is ért a leventék karácsonyi ünnepélye.

Róth Jenő kölcsönkönyvtárának ujdonságai: Sásdi, Hanna nagy utja. Komáromi, Mit busulsz kenyeres. Courths—M., Unschuldig-schuldig.

Si-tanfolyam. Végre leesett a hó, amelyre oly nehezen vártak a sielők. Kőszegen már tavaly száznál többen voltak, akik e szép sportot üzték. Az idén tekintettel arra, hogy a sifelszerelés valóban nagyon olcsón szerezhető be és igy a sisport már egyáltalán nem tartozik a drága sportok közé, minden valószinüség szerint még sokkal többen lesznek, akik e szép sportágat az idén a kőszegi hegyekben városunkból is kultiválják Mérő János az Arlbergi világhirü Schneider sitanfolyamot elvégzett szombathelyi sioktató szombathelyiek és kőszegiek részére sitanfolyamot rendez. Kellőszámu jelentkezés esetén hétköznapokon is. Egyébként vasárnapokon és ünnepnapokon. — Ha a hóviszonyok a város közvetlen közelében is jók, akkor a találkozás a szabóhegyi vendéglőben 9 és ½10 óra között van, amennyiben a város közelében nincsenek jó hóviszonyok, ugy ugyanezen időpontban a találkozó a Stájerházaknál van. Ugy kezdők mint haladók, csak a költségeket fedező nagyon mérsékelt dij ellenében nyerhetnek oktatást. Jelentkezni a KSE-nél lehet.

* **Hurutoa bántalmaknál,** kőhögésnél, rekedtségnél legjobban bevált a valódi Réthy-féle Pemetefü-cukorka.

Köszönetnyilvánitás. Az evang. Nőegylet ez uton mond hálás köszönetet mindazoknak akik, az elmult karácsonyi ünnepek előtt ugy pénzbeli természetbeli ajándékaikkal megörvendeztették. Jószivüségük által lehetővé tették neki, hogy sok szegény gyermeket tudott ruhával, élelemmel, sőt édességgel is ellátni, nemkülönben sok elaggott, megrokkant és szegényt is e nehéz viszonyok között megvigasztalni.

A várt fehér karácsonyból fekete karácsony lett, mert az ünnepek első napján olyan olvadás és oly meleg idő köszöntött be, hogy a jég és a hó egy-kettőre elolvadt nagy szomoruságára a sportolóknak. Annál nagyobb örömmel vették azonban a váratlanul beköszöntött tavaszi időjárást mindazon szegények, akiknek még fűtőanyagra sem tellik. Az ugyancsak korai tavaszi időjárás azonban nem tartott soká, mert az uj esztendőre mindent fehér takaró alá bujtatott az ugyancsak erősen beállott havazás.

Januárban Rózsahegyi vendégszerepel Kőszegen. Még nem véglegesen, hanem nagyon valószinüen. A Szinpártoló Egyesület a jelenleg Körmenden tartózkodó Deák szintársulattal tárgyalásokat folytat, amelynek eredményeként január hó közepén egy előadásra bejön még a Deák szintársulat Kőszegre, amely alkalommal Rózsahegyi Kálmán a Nemzeti Szinház világhirü művésze játszana a cimszerepet.

Az evang. ifjuság pénteki nagysikerü vidám-estjet ma vasárnap d. u. 4 és este 8 órakor megismétli az uj evang. iskolában.

* **Ingatlan iroda.** Illő tisztelettel legyen szabad a nagyérdemü közönséget értesitenem, hogy Tábiaház-utca 3:b szám alatt OFB engedelyes ingatlan adás-vevési, közvetitési irodát nyitottam. Kérem, akinek eladandó háza, vagy bármely ingatlana van, avagy venni óhajt szivesked jék fenti cim alatt bejelenteni vagy felkeresni. A vétel és eladás ily módon könnyen lehetséges, egy őszpontositott helyen pár perc alatt megtudhatja bárki, van részére megfelelő eladó ingatlan és mi az ára. A mélyen tisztelt közönség szives pártfogását kérem, tisztelettel Zsohár Károly.

Elveszett egy félpár barna férfi bőrkeztyü december 26-án a Király uton. Becsületes megtaláló szivesked jék a keztyüt a kiadóban leadni.

* **Kisebb családi ház,** villát, épitési megvételre keres Zerthofer Mihály Gyöngyös-u. 14.

* **Mélyen leszállitott árak** mellett vásárolhat mindenki Zerthofer Rezső ruhaáruházában. — Felöltők, fekete télikabátok, rövid és hosszu hubertus kabátok olcsó kiárusitása. Boy kabátok 22 P-től felfelé. Óriási választék női kabátokban. **Gallértisztitás!**

Éves féljegybérlet a MÁV-nál. A vasuti személydijszabásnak októberben történt felemelése alkalmából a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara a tarifabizottság ülésén azt javasolta, hogy a dijszabásemelés némi ellensulyozása érdekében rendszeresitse a MÁV valamilyen formában az ugynevezett vonalbérleti rendszert. A MÁV ezt a javaslatot magáévá tette és január 1-től kezdődőleg olyan formában fogja megvalósitani, hogy rendszeresiti az éves feljegybérlet intézményét. Ez a bérletjegy a II. osztályon 150, a III. osztályon 100 P-be kerül és a tulajdonosa 400 km-ig szabadon választható vonalakon ugy a gyors, mint személyvonatokon korlátlan számu utazásra féláru menetjegyet válthat.

* **Mélyen leszállitott** árak mellett árusitom ki az előrehaladott idenyre való tekintettel téli áruimat. Rövid és hosszu hubertus, fekete téli kabátok, felöltők, boy kabátok önköltségi áron. Női kabátok nagy választékban **Zerthofer Rezső** ruhaáruházában. **Gallértisztitás!**

* **Ne kisérletezzen disznóölésnél,** hanem vegyen 1 doboz 3 sonka védjegyü Magyar Sonkapácot, melyekkel kitünő füstölt sonkákat készithetünk házilag. Kapható mindenütt. Ára olcsó! 70 fillér és óriás dobozé 2 P. Ha valahol nem tudná beszerezni, ugy forduljon a Főraktárhoz. Baross illatszertár Győr Baross-ut 7. Tel. 867.

Hivatalos rovat.

Közlöm az érdekeltekkel, hogy azon inségeseknek a szegénykataszterbe való felvétele, akik mindeddig a szegénykataszterbe felvéve nincsenek és magukat segélyezésre rászorultaknak tartják, jelentkezzenek január hó 8-án pénteken d. e. 8—12-ig, d. u. pedig 3—6 óráig a városházán az aljegyzői irodában. A januári lisztkiosztás január 15-én pénteken lesz ugyancsak az aljegyző irodájában. Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy az emlitett határidőt feltétlenül tartsa be mindenki, mert a későnjövők kerelmét nem vehetem figyelembe, mert csak az részesül segélyben, akit a bizottság segélyezésre rászorultnak talál.

Jambrits Lajos polgármester.

Felhivás. Belügyminiszteri rendelet alapján felhivom azokat (nőket és férfiakat), akik 1914. évben születtek, hogy magukat a rendőrkapitányságnál legkésőbb január 31-ig bejelentőlapon jelentsék be. Bejelentőlap a kapitányságí őrszobán kapható. A bejelentés elmulasztásáért nemcsak a bejelentendők hanem szállásadója is felelős és büntettetik. Akik e kötelességüket a mult évben elmulasztották, bejelentési kötelezettségüknek most tegyenek eleget. Dr. Rátz Kázmér m. kir. rendőrkapitány, a kapitányság vezetője.

Meghivó

a „KŐSZEGI KERESKEDELMI BANK R. T. felszámolás alatt" kőszegi bej. cegnek Kőszegen, 1932. evi január hó 9-én d. e. 11 órakor a „Kőszegi Takarékpénztár" tanacstermében tartandó

rendkivüli közgyülésére.

Tárgysorozat: 1. Az elmult évi mérleg megállapitása 2. Felmentvény megadása az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak 3. A végfelszámolás, illetve cég megszüntetésének kimondása. 4. Esetleges inditványok.

Az alapszabályok 13. §-a értelmében a feloszlás kimondásához az alaptőke egyharmadrészét képviselő részvényes jelenléte szükséges.

Amennyiben az 1932. január 9-re összehivott közgyülés nem volna határozatképes, ugy ugyanezen tárgysorozat mellett 1932. evi január 17-én tartatik közgyülés, mely a megjelent részvényesek számára való tekintet nélkül határozatképes.

A mérlegek betekinthetők a K. Takaréknál. Sem aktivák sem passzivák nincsenek, mert a passzivák rendezését a volt igazgatóság tagjai egyenként vállalták.

Szép szin és jó iz és zamat a sonka lelke!

mely 3 sonka védjegyü sonkapáccal érhető el. Egy adag 70 fillér és 2 P. Kőszegen főraktárában, Kertész Gyula illatszertárában szerezhető be, valamint gyógyszertárakban, drogériákban és füszerüzletekben. Ha valahol nem kapná, ugy forduljon a fóraktárhoz, BAROSS ILLATSZERTÁR GYŐR, hol 1 és 5 kilós csomagok is kaphatók.

Üzletátadás.

Tisztelettel értesitem a m. t. vendégeimet és barátaimat, hogy 1932. január 1-ével

vendéglőmet

Ödön fiamnak adom át és kérem, hogy velem szemben tanusitott pártfogásukat vele szemben is fentartsák. Tisztelettel:

Kovács József, vendéglős.

Amidőn fentieket a m. t. vendégeimnek és barátaimnak tudomására hozom, kérem a további szives pártfogásukat.

Teljes tisztelettel:

Kovács Ödön, vendéglős.

A vámház-dülőben 3 kat. hold szántó és egy gazdálkodásra alkalmas kis ház a Rohonci ucca 2 számu ügyvédi irodában eladó.

Kiváló hirnévnek örvendő soltvadkerti fajboraimat melyen leszállitott áron hozom forgalomba. — Olcsóbb a bor mint a szódaviz, mert

16 fill. egy lt. bor

vagy fehér fejtett ujbor Soltvadkert állomásra kiszállitva és feladva. — Vasuti fuvar kb. 4 fillér literenkint. Csakis 50 literen felüli rendelest fogadok el. Hordót dijmentesen adok kölcsön a szállitashoz: Hordóm 30 napon belül bérmentve küldendő vissza Szétküldés utánvéttel. Egy pengő levélbélyeg ellenében küldük mintát a borból mintas dobozban, bérmentve. Boraim kellemes, édeskés illatuak, nem savanyuak s tiszta zamatuak.

SZÉKELY FERENC
SOLTVADKERT, PESTMEGYE.
Óborokról külön árajánlattal szolgálok

Köszönetnyilvánitás.

Mindazoknak, kik felejthetetlen gyermekünk temetésén megjelentek, valamint koszoru és csokor küldésével fájdalmunkat enyhiteni igyekeztek, különösen Hetlinger Jenő urnak, a boldogult tanitójának ezuton mond hálás köszönetet

Csiza István és családja.

ELEKTRO BIOSKOP

HANGOS MOZI

Vasárnap, január 3 án:

A szezon legjobb vigjátéka!

Kipróbálom az uramat

Bohózat 9 felvonásban.
Filmre irta: Nóti Károly.
Főszereplők: Liane Haid, Szőke Szakáll, Huszár Puffy stb.

Magyar és Fox hiradó.

Tinta Muki
Rajzfilm

Szerda, január 6 án:

Clara Bow és Richard Arlen-nal

Cirkuszszerelem

Filmdráma 9 felvonásban.
A magyar szöveget a legjobb fővárosi művészek mondják

Bimbó a szellemek között
Rajzfilm.

„Fox" hangoshiradó.

— Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Kőszegen —